

П. В. Олійник, Б. П. Громо́вик

Сучасні засади державного управління фармацевтичним забезпеченням населення в умовах надзвичайних ситуацій

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Ключові слова:

надзвичайна ситуація,
фармацевтичне забезпечення,
державне управління.

Актуальність завчасної підготовки до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій визначається сучасним станом соціально-політичної та природно-техногенної безпеки в Україні. За умов проведення антитерористичної операції важливого значення набуває готовність і можливість відповідних державних органів і структур адекватно реагувати на надзвичайні ситуації. З цією метою проаналізували сучасний стан законодавчої та нормативно-правової бази фармацевтичного забезпечення населення в умовах надзвичайних ситуацій. Встановили необхідність розробки науково обґрунтованих методів і соціально-економічних принципів державного управління процесом фармацевтичного забезпечення населення, котрі з об'єктивних причин не можуть базуватись на суто ринкових засадах, їхньої систематизації, розробки конкретних методичних підходів до їх практичного застосування в умовах надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу.

Современные принципы государственного управления фармацевтическим обеспечением населения в условиях чрезвычайных ситуаций

П. В. Олійник, Б. П. Громо́вик

Актуальность подготовки к ликвидации последствий чрезвычайных ситуаций определяется современным состоянием социально-политической и природно-техногенной безопасности в Украине. В условиях проведения антитеррористической операции важное значение приобретает готовность соответствующих государственных органов адекватно реагировать на чрезвычайные ситуации. С этой целью проведен анализ современного состояния законодательной и нормативно-правовой базы фармацевтического обеспечения населения в условиях чрезвычайных ситуаций. Установлена необходимость разработки научно обоснованных методов и социально-экономических принципов государственного управления процессом фармацевтического обеспечения населения, которые по объективным причинам не могут базироваться на чисто рыночных принципах, их систематизации, разработке конкретных методических подходов к их практическому применению в условиях чрезвычайных ситуаций мирного и воєнного времени.

Ключевые слова: чрезвычайная ситуация, фармацевтическое обеспечение, государственное управление.

Актуальные вопросы фармацевтической и медицинской науки и практики. – 2015. – № 2 (18). – С. 102–105

Modern principles of public administration of pharmaceutical supply for the population in emergency situations

P. V. Oliynyk, B. P. Hromovik

In conditions of the emergency situations' amount increasing the readiness of the state to provide affected people and all other segments of the population with full pharmaceutical provision is important.

The aim of research is an analysis of the state of the legislative and regulatory framework of governmental administration by pharmaceutical provision of the population in the conditions of emergency situations.

Materials and methods. We used methods of observation and synthesis, generalization and formalization, analysis of content. The object of the study were regulations, government pharmaceutical providing of population in emergency situations.

Results. Studies show the need to develop methods and principles of public administration process to ensure people with pharmaceutical and specific methodological approaches in emergency situations.

Conclusions. It has been established, that it is necessary to develop scientifically based methods of governance by the process of pharmaceutical providing the affected population.

Key words: Disasters, Medication Systems, Organization And Administration.

Current issues in pharmacy and medicine: science and practice 2015; № 2 (18): 102–105

За умов збільшення кількості надзвичайних ситуацій (НС) природного, техногенного та соціально-політичного походження (особливо внаслідок ведення військових дій у районах антитерористичної операції) важливого значення набуває готовність і можливість відповідних державних органів і структур адекватно реагувати на ці НС. Одним з основних завдань у цьому напрямі є організація повноцінного та своєчасного фармацевтичного забезпечення (ФЗ) постраждалих та усього населення загалом. Успішно вирішувати завдання ліквідації наслідків НС мирного та воєнного часів можна за наявності належного правового забезпечення.

Мета роботи

Аналіз сучасного стану законодавчої та нормативно-правової бази та соціально-економічних принципів державного управління ФЗ населення в умовах НС мирного та воєнного часу.

Матеріали і методи дослідження

У процесі дослідження використовували методи спостереження та узагальнення, синтезу і формалізації, контент-аналізу. Предмет дослідження – нормативно-правові акти, що стосуються соціально-економічних принципів державного управління ФЗ населення в умовах НС мирного та воєнного часу.

Результати та їх обговорення

Законодавство України щодо захисту населення в умовах НС базується на Конституції України [1] та складається з Кодексу цивільного захисту України, Законів України «Про правовий режим надзвичайного стану», «Про державний матеріальний резерв», «Про екстрену медичну допомогу» та інших нормативно-правових актів.

За Кодексом цивільного захисту життєзабезпечення постраждалих під час НС за встановленими КМ України нормами та нормативами включає забезпечення населення водою, харчовими продуктами, предметами першої необхідності, місцем для тимчасового проживання, лікарськими засобами (ЛЗ), виробами медичного призначення (ВМП) та комунально-побутовими послугами, а також транспортне та інформаційне забезпечення [2].

Закон «Про правовий режим надзвичайного стану» визначає зміст правового режиму НС, порядок його введення та припинення дії, особливості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій в умовах НС тощо [3].

У Законі «Про державний матеріальний резерв» визначено, що державний резерв призначається для забезпечення першочергових робіт під час ліквідації наслідків НС та є недоторканим і може використовуватися лише за рішенням КМ України [4].

Закон України «Про екстрену медичну допомогу» встановлює організаційно-правові засади забезпечення громадян України екстреною медичною допомогою, зокрема під час виникнення НС і ліквідації наслідків, та засади створення, функціонування, розвитку системи екстреної медичної допомоги [5].

Однак жодним із цих нормативно-правових актів, а також Законом України «Про лікарські засоби» [6] та «Основами законодавства України про охорону здоров'я» [7] не визначені:

- вимоги Конституції України щодо прав громадян на державні гарантії забезпечення ЛЗ;
- механізм утворення, поповнення та використання

медичного майна державного матеріального резерву силами державної служби медицини катастроф (ДСМК) зі складу цього резерву на випадок НС;

- засади державного регулювання ФЗ населення України в умовах НС;
- правові норми організації вертикальної організаційної структури управління фармацевтичним сектором галузі охорони здоров'я;
- єдиний державний орган, до повноважень якого мало б належати формування нормативно-правової бази управління ФЗ населення в умовах НЗ мирного та воєнного часу, питання постійного моніторингу змін у законодавстві, співпраці з усіма ланками системи державного управління галуззю, дорадчими органами та громадськими організаціями.

Порядок створення, використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації НС техногенного та природного характеру та їхніх наслідків затверджено Постановою КМ України № 308 від 29.03.2001 р. [8].

На виконання згаданої вище Постанови у МОЗ України опрацьовано низку наказів, що спрямовані на створення резервів ЛЗ і ВМП (табл. 1). Проте цими документами не надано право більшості сільських районів накопичувати ці резерви, що ускладнює діяльність місцевих органів охорони здоров'я у випадку НС на їхніх територіях [9].

Для надання медичної допомоги постраждалим в умовах ліквідації наслідків НС техногенного, природного та соціально-політичного походження створена Державна служба медицини катастроф (ДСМК), що є особливим видом державної аварійно-рятувальної служби. До її складу входять медичні сили, засоби та лікувально-профілактичні заклади центрального територіального рівня незалежно від виду діяльності та галузевої належності, визначені МОЗ України за погодженням з відповідними відомствами [14]. Про аптеки не йдеться, тобто для здійснення заходів щодо ФЗ і надання фармацевтичної допомоги постраждалому населенню в умовах НС не передбачається створення спеціальної служби чи окремих формувань.

Таблиця 1

**Накази МОЗ України,
що регулюють порядок створення та використання резервів ЛЗ і ВМП**

№	Назва, номер і дата наказу	Його сутність
1	Про створення резервів лікарських засобів та виробів медичного призначення для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків, № 165 від 03.05.2001	Затверджено Положення про відомчий, регіональний і місцевий резерви ЛЗ і ВМП МОЗ України на випадок виникнення НС, яким визначено, що відомчий і регіональні резерви розміщуються на центральних складах спецмедпостачання МОЗ України та складах баз спецмедпостачання управлінь охорони здоров'я облдержадміністрацій [10].
2	Про затвердження номенклатури резервів лікарських засобів, виробів медичного призначення та медичного обладнання для запобігання та ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, № 331 від 10.08.2001	Затверджено номенклатура, обсяг і норми накопичення ЛЗ і ВМП відомчого (МОЗ України) і регіональних резервів та резервів ЗОЗ, що мають не менше 180 ліжок (при цьому обсяги резервів повинні забезпечити функціонування 10% додаткових ліжок) [11]
3	Про внесення змін до наказу МОЗ України від 10.08.2001 р. № 331, № 613 від 09.09.2006	Перелік ЛЗ відомчого резерву, необхідного для раннього реагування та здійснення протиепідемічних заходів у вогнищі при загрозі або виникненні спалаху небезпечних інфекційних хвороб, зокрема пташиного грипу доповнено лише додатковим розділом «Біопрепарати, реактиви, витратні матеріали для здійснення діагностики пташиного грипу, дезінфекційні засоби і обладнання, засоби індивідуального захисту» [12]
4	Методичні вказівки для планування заходів запобігати занесенню та поширенню в Україні небезпечних інфекційних хвороб, № 113 від 12.03.2007	Зобов'язано керівників установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби зберігати у незнижуваному запасі ЛЗ для лікування та екстреної профілактики чуми і холери лише на 10 хворих (7 дорослих та 3 дітей) на 5-денний курс лікування тільки 20 найменувань ЛЗ [13].

З метою забезпечення ефективного використання ЛЗ і ВМП для рятування життя та збереження здоров'я людей під час ліквідації медико-санітарних наслідків НС передбачений порядок взаємодії закладів охорони здоров'я, що входять до системи екстреної медичної допомоги, з аварійно-рятувальними службами та підрозділами центральних та інших органів виконавчої влади [15]. Однак аптечні заклади (аптеки, аптечні склади) до системи екстреної медичної допомоги не віднесені. Хоча відповідно до наказу МВС України № 780 від 06.08.2014 р. до закладів охорони здоров'я сфери управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій належать фармацевтичні аптечні заклади: медичний (аптечний) склад та аптека [16].

Єдиним і головним нормативним актом, який стосується діяльності аптечних закладів, є ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва ЛЗ, оптової, роздрібною торгівлі ЛЗ, які визначають відповідність матеріально-технічної, нормативно-правової бази та кваліфікації персоналу аптечних закладів вимогам до провадження фармацевтичної діяльності, що здійснюва-

тиметься як в амбулаторних, так і стаціонарних умовах [17]. Утім цей нормативний акт не визначає вимог до аптечних закладів щодо організації ФЗ постраждалого та інших верств населення в умовах НС мирного та воєнного часів.

Отже, відзначене підтверджує необхідність розробки науково обґрунтованих методів і соціально-економічних принципів державного управління процесом ФЗ населення, котрі з об'єктивних причин не можуть ґрунтуватися на суто ринкових принципах, їхньої систематизації, розробки конкретних методичних підходів до їх практичного застосування в умовах НС мирного та воєнного часів.

Висновки

На підставі аналізу сучасного стану законодавчої та нормативно-правової бази встановили необхідність розробки науково обґрунтованих методів державного управління процесом ФЗ постраждалого населення, їхньої систематизації та розробки конкретних методичних підходів до їх практичного застосування в умовах НС мирного та воєнного часів.

Список літератури

1. Конституція України. Закон від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР (тлумачення від 15.05.2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. №5403-VI (редакція від 11.02.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5403-17/>.
3. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16.03.2000 р. №1550-III (редакція від 05.03.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>.
4. Закон України «Про державний матеріальний резерв» від 24.01.1997 р. №51/97-ВР (редакція від 02.12.2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/51/97-вр>.
5. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 р. № 5081-VI (редакція від 20.04.2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5081-17>.
6. Закон України «Про лікарські засоби» від 04.04.1996 р. №123/96-ВР (редакція від 01.06.2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/123/96-вр/ed20120601>.
7. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 р. № 2801-XII (редакція від 01.01.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок створення і використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків» від 29.03.2001 р. №308 (редакція від 06.09.2013 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/308-2001-п>.
9. Волянський П.Б. Визначення ресурсних потреб при подоланні медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного походження / П.Б. Волянський // Ефективність державного управління : збірник наукових праць. – 2012. – Вип. 30. – С. 177–183.
10. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про створення резервів лікарських засобів та виробів медичного призначення для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх

- наслідків» від 03.05.2001 р. №165 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/32969>.
11. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження номенклатури резервів лікарських засобів, виробів медичного призначення та медичного обладнання для запобігання та ліквідації медико – санітарних наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру» від 10.08.2001 р. №331 // Провизор. – 2001. – №24. – С. 8–12.
12. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до наказу МОЗ України від 10.08.2001 р. №331» від 09.09.2006 р. №613 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20060909_613.html.
13. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Методичні вказівки з планування заходів щодо попередження занесення і поширення в Україні небезпечних інфекційних хвороб» від 12.03.2007 р. №113. – К., 2007. – 48 с.
14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну службу медицини катастроф» від 11.07.2001 р. №827 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/827-2001-п>.
15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, що входять до системи екстреної медичної допомоги, з аварійно рятувальними службами та підрозділами центральних та інших органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування під час виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків» від 21.11.2012 р. №1121 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1121-2012-п>.
16. Наказ МВС України «Про затвердження Переліку закладів охорони здоров'я сфери управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій» від 06.08.2014 р. №780 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0996-14>.
17. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами» від 31.10.2011 р. №723 (редакція від 20.02.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1420-11>.

References

1. Konstytutsiia Ukrainy. Zakon vid 28.06.1996 roku №254k/96-VR [The Constitution of Ukraine. Law of June 28 1996,

- №254k/96-BP]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>. [in Ukrainian].
2. Kodeks tsyvilnoho zakonstva Ukrainy [Code of Civil Defense of Ukraine]. (2012 October 2). Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5403-17/>. [in Ukrainian].
 3. Zakon Ukrainy Pro pravovyi rezhy m nadzvychainoho stanu vid 16.03.2000 roku №1550-III [On the legal state of emergency. Law of Ukraine of March 16 2000, №1550-III]. Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>. [in Ukrainian].
 4. Zakon Ukrainy Pro derzhavnyi materialnyi rezerv vid 24.01.1997 roku № 51/97-VR [On State Material Reserve. Law of Ukraine of January 24 1997, №51/97-VR]. Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/51/97-vr>. [in Ukrainian].
 5. Zakon Ukrainy Pro ekstremu medychnu dopomohu vid 05.07.2012 roku №5081-VI [On emergency medical care. Law of Ukraine of July 05 2012, №5081-VI]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5081-17>. [in Ukrainian].
 6. Zakon Ukrainy Pro likarski zasoby vid 04.04.1996 roku №123/96-VR [On Medicines. Law of Ukraine of April 4 1996, №123/96-VR]. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/123/96-vr/ed20120601>. [in Ukrainian].
 7. Zakon Ukrainy Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia vid 19.11.1992 roku №2801-XII [Fundamentals of Ukraine on Health Care. Law of Ukraine of November 19 1992, №2801-XII]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>. [in Ukrainian].
 8. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Pro Porjadok stvorennia i vykorystannia materialnykh rezerviv dlia zapobihannia, likvidatsii nadzvychainykh situatsii tekhnohennoho i pryrodnoho kharakteru ta yikh naslidkiv vid 29.03.2001 roku №308 [On the order of creation and use of material reserves to prevent, eliminate man-made emergencies and natural disasters and their consequences. Resolution Cabinet of Ministers of Ukraine of March 29 2001 №308]. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/308-2001-p>. [in Ukrainian].
 9. Volianskyi, P. B. (2012) Vyznachennia resursnykh potreb pry podolanni medyko-sanitarnykh naslidkiv nadzvychainykh situatsii pryrodnoho i tekhnohennoho pokhodzhennia [Defining resource needs in dealing with the health consequences of natural and technogenic origin]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, 30, 177–183. [in Ukrainian].
 10. Nakaz Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy Pro stvorennia rezerviv likarskykh zasobiv ta vyrobiv medychnoho pryznachennia dlia zapobihannia, likvidatsii nadzvychainykh situatsii tekhnohennoho i pryrodnoho kharakteru ta yikh naslidkiv vid 03.05.2001 roku №165 [On the provisioning of drugs and medical devices for the prevention, emergency response technogenic and natural character and their consequences. Order of the Ministry of Health of Ukraine of May 3 2001, №165]. Retrieved from <http://www.apteka.ua/article/32969>. [in Ukrainian].
 11. Nakaz Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy Pro zatverdzhennia nomenklatury rezerviv likarskykh zasobiv, vyrobiv medychnoho pryznachennia ta medychnoho obladnannia dlia zapobihannia ta likvidatsii medyko – sanitarnykh naslidkiv nadzvychainykh situatsii tekhnohennoho i pryrodnoho kharakteru vid 10.08.2001 roku №331 [On approval nomenclature stocks of medicines, medical devices and medical equipment for the prevention and elimination of health – health effects of man-made emergencies and natural disasters. Order of the Ministry of Health of Ukraine of October 8 2001, №331]. *Provizor*, 24, 8–12. [in Ukrainian].
 12. Nakaz Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy «Pro vnesennia zmin do nakazu MOZ Ukrainy vid 10.08.2001 roku №331» vid 09.09.2006 roku №613 [On Amendments to the Order of Ministry of Health of Ukraine of 08.10.2001 p. № 331. Order of Ministry of Health of Ukraine of September, 9 2006, №613]. Retrieved from http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20060909_613.html. [in Ukrainian].
 13. Nakaz Ministerstva okhorony zdorov'ia Ukrainy Metodychni vkazivky z planuvannia zakhodiv shchodo poperedzhennia zanesennia i poshyrennia v Ukraini nebezpechnykh infektsiinykh khvorob vid 12.03.2007 roku №113 [Guidelines for the planning of measures to prevent entry and spread in Ukraine infectious diseases: Order of the Ministry of Health of Ukraine from March 12 2007, №113]. Kyiv. [in Ukrainian].
 14. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu medytsyny katastrof vid 11.07.2001 roku №827 [On approval of the State Service for Disaster Medicine. Resolution of the Cabinet of Ukraine of July 11 2001, №827]. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/827-2001-p>. [in Ukrainian].
 15. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Pro zatverdzhennia Poriadku vzaiemodii zakladiv okhorony zdorov'ia, shcho vkhodiat do systemy ekstremoi medychnoi dopomohy, z avariino riaduvannymi sluzhbamy ta pidrozdilamy tse ntralnykh ta inshykh orhaniv vykonavchoi vlady, orhaniv vlady Avtonomnoi Respubliky Krym, orhaniv mistsevoho samovriaduvannia pid chas vynyknennia nadzvychainykh situatsii ta likvidatsii yikh naslidkiv vid 21.11.2012 roku №1121 [On approval of the interaction of health care within the system of emergency medical care in emergency departments and rescue services and other central bodies of executive power bodies of the Autonomous Republic of Crimea, local authorities during emergencies and emergency consequences. Resolution of the Cabinet of Ukraine of November 21 2012, №1121]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1121-2012-n>. [in Ukrainian].
 16. Nakaz MVS Ukrainy Pro zatverdzhennia Pereliku zakladiv okhorony zdorov'ia sfery upravlinnia Derzhavnoi sluzhby Ukrainy z nadzvychainykh situatsii vid 06.08.2014 roku №780 [On approval of the list of health care jurisdiction of the State Emergency Service of Ukraine. Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of June 08 2014, №780]. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0996-14>. [in Ukrainian].
 17. Nakaz Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy Pro zatverdzhennia Litsenziinykh umov provadzhennia hospodarskoi dialnosti z vyrobnytstva likarskykh zasobiv, optovoi, rozdribnoi torhivli likarskymy zasobamy vid 31.10.2011 roku №723 [On approval of the license conditions of the business of drug manufacturing, wholesale and retail sale of medicines. Order of the Ministry of Health of Ukraine of October 31 2011, №723]. Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1420-11>. [in Ukrainian].

Відомості про авторів:

Олійник П. В., к. фарм. н., доцент каф. медицини невідкладних станів, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, E-mail: olinikpetr@mail.ru.

Громолик Б. П., д. фарм. н., професор, декан фармацевтичного факультету, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького.

Сведения об авторах:

Олейник П. В., к. фарм. н., доцент каф. медицины неотложных состояний, Львовский национальный медицинский университет имени Данила Галицкого, E-mail: olinikpetr@mail.ru.

Громолик Б. П., д. фарм. н., профессор, декан фармацевтического факультета, Львовский национальный медицинский университет имени Данила Галицкого.

Information about authors:

Oliynyk P. V., Ph.D., Associate Professor of Department of Urgent States Medicine, Danilo Halysky Lviv National Medical University, E-mail: olinikpetr@mail.ru.

Hromovyk B. P., Dr.hab., Professor, Dean of the Faculty of Pharmacy, Danilo Halysky Lviv National Medical University.

Надійшла в редакцію 08.04.2015 р.